

نام و نام خانوادگی:	باسمه تعالی	نام امتحان: علوم و فنون ادبی 2
پایه و رشته: یازدهم انسانی	سازمان آموزش و پرورش استان کردستان	تاریخ امتحان: 1400/3/4
تعداد صفحات: 4	امتحانات نوبت دوم سال تحصیلی 1400-1399	مدت پاسخگویی: 90 دقیقه
	دبیرستان فرزنانگان	طراح: قمری

دانش آموزان عزیز دقت کنید تعداد سوالات 32 سوال است.

تاریخ ادبیات (2 نمره)

1- "خداوندگار مضامین تازه" لقب کیست؟ (0/25)

2- از عوامل روی آوردن شاعران به دربارهای هند، یک مورد را بنویسید. (0/5)

3- هریک از توضیحات زیر، کدام شاعر را معرفی می کند؟ (0/5)
الف- شاعر سبک هندی است. استعاره های رنگین، خیال انگیز و سرشار از ابهام و تخیل های رمز آمیز از ویژگی های عمده ی شعر اوست.
ب- از شعرای تاثیرگذار قرن دهم در ایران است که شعرش از نظر دقت، ظرافت و رقت معانی مشهور است.

4- دلیل نامگذاری سبک عراقی چیست؟ (0/5)

5- نتیجه ی چاره اندیشی شاعران برای تغییر سبک و رهایی از تقلید در زمان تیموریان، به ظهور چه مکتبی منجر گردید؟ (0/25)

سبک شناسی (2 نمره)

6- در دوره ی صفویه از نثر مصنوع در چه مواردی استفاده می شد؟ (0/5)

7- چرا در عصر مغول و تیمور، تاریخ نویسی رواج پیدا کرد؟ (0/5)

8- درستی یا نادرستی جمله های زیر را مشخص کنید. (0/5)
الف- شعر هندی، شعری معنی گرا است و شاعران بیشتر به معنی توجه دارند تا به زبان.
ب- در دوره ی سبک هندی، مراد از نثر ساده، نثر مرسلی است که امثال ابوعلی بلعمی می نوشتند.

9- در شعر سبک هندی همه ی گزینه ها به جز گزینه ی ..... مشهود است. (0/25)
الف- بی توجهی به زبان
ب- ورود واژه های عامیانه
ج- افزایش لغات عربی
د- بی دقتی در کاربرد جمله ها و ترکیب ها

10- کدام گزینه از آثار نثر دوره ی سبک هندی است که در خارج از ایران نوشته شده است؟ (0/25)
الف- هفت اقلیم
ب- شرفنامه ی بدلیسی
ج- عین الحیات
د- مجالس المومنین

موسیقی شعر (6 نمره)

11- کدامیک از ابیات زیر دارای وزن همسان دولختی است؟ چرا (یک دلیل ذکر کنید). (0/75)
الف- ما به غم خو کرده ایم ای دوست ما را غم فرست / تحفه ای کز غم فرستی نزد ما هر دم فرست
ب- اگر چو مرغ بنالم، تو همچو سرو ببالی / وگر چو ابر بگریم، تو همچو غنچه بخندی

12- بیت زیر در چه وزنی سروده شده است؟ (0/5)
فلک در قصد آزارم چرایی / گلم گر نیستی خرم چرایی
الف- فعولن فعولن فعل
ب- مفاعیلن مفاعیلن فعولن
ج- مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن
د- مفاعیلن فعولن مفاعیلن

13- در کدام گزینه به وزن بیت زیر به درستی اشاره شده است؟ (0/5)
 من دگر در خانه ننشینم اسیر و دردمند/ خاصه این ساعت که گفתי گل به بازار آمده است
 الف- فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن ج- فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن
 ب- فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن د- مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

14- وزن واژه ی معادل نشانه های هجایی زیر را بنویسید. (0/5)
 الف) UU - ب) - UU -

15- پایه های آوایی مصراع " چرا چون لاله خونین دل نباشم" را در جدول بنویسید. (0/75)

پایه های آوایی مصراع			
----------------------	--	--	--

16- نشانه های هجایی و وزن واژه ی واژه های زیر را بنویسید. (1)

واژه	نشانه های هجایی	وزن واژه
پرهیز		
حلاوت		

17- پایه های آوایی بیت زیر را مشخص کنید. نشانه های هجایی و وزن واژه ها را بنویسید. (2)
 کی شعر تر انگیزد خاطر که حزین باشد/ یک نکته از این معنی گفتیم و همین باشد

زیبایی شناسی (6نمره)

18- در شعر زیر مشبه به را بیابید. (0/25)
 هرگز کسی ندید بدین سان نشان برف/ گویی که لقمه ای است زمین در دهان برف

19- در بیت های زیر تشبیه را مشخص کنید و نوع آن (گسترده یا فشرده) را بنویسید. (1نمره)
 الف- نرود حسرت آن چاه زنخدا از دل/ تشنه را آب محال است که از یاد رود
 ب- آئینه ی سکندر جام می است بنگر / تا بر تو عرضه دارد احوال ملک دارا

20- در بیت زیر مجاز را مشخص کنید. معنی مجازی آن را بنویسید. (0/5)
 دل عالمی بسوزی چو عذار برفروزی/ تو از این چه سود داری که نمی کنی مدارا

21- واژه ی "شهر" در کدام گزینه مجاز نیست؟ (0/25)
 الف- خروشی برآمد ز دشت و ز شهر/ غم آمد جهان را از آن کار بهر
 ب- ما آزموده ایم در این شهر بخت خویش/ بیرون کشید باید از این ورطه رخت خویش

22- در بیت زیر دو بار واژه ی "حله" آمده است. در کدام مصراع، در معنای مجازی به کار رفته است؟ قرینه ی آن را نیز مشخص کنید. (0/5)
 با کاروان حله برفتم ز سیستان/ با حله ی تنیده ز دل بافته ز جان

23- استعاره ی مشخص شده را به یک تشبیه کامل تبدیل کنید. (1)
 از من غمزده دل می طلبد غمزه ی دوست/ دوستان دلبر ما نرگس گویا دارد

24- در بیت زیر استعاره های مکنیه را مشخص کنید. (0/5)
ای گل که موج خنده ات از سر گذشته است / آماده باش گریه ی تلخ گلاب را

25- در بیت زیر کدام واژه، استعاره ی مصرحه است؟ استعاره از چیست؟ (0/5)
چو دل بر نهی بر سرای کهن / کند ناز و ز تو بپوشد سخن

26- در بیت های زیر کنایه ها را بیابید. مفهوم عبارت کنایی آن ها را نیز بنویسید. (1)
الف- دامن کشان که می روی امروز بر زمین/ فردا غبار کالبدت بر هوا رود
ب- روزگاری شد ز چشم اعتبار افتاده ام/ چون نگاه آشنا از چشم یار افتاده ام

27- مفهوم کنایی مصراع دوم بیت زیر چیست؟ (0/5)
چنین است رسم سرای درشت / گهی پشت بر زین، گهی زین به پشت

نقد و تحلیل نظم و نثر (4نمره)

28- بیت زیر را از نظر زیبایی شناسی بررسی کنید. (ذکر دو آرایه ی ادبی غیر تکراری) (0/5)
ز منجنیق فلک، سنگ فتنه می بارد/ من ابلهانه گریزم به آبگینه حصار

29- یکی از ویژگی های فکری بیت زیر را بنویسید. (0/5)
سر برگ گل ندارم، ز چه رو روم به گلشن؟ / که شنیده ام ز گل ها همه بوی بی وفایی

30- با توجه به ابیات زیر - که از مثنوی معنوی است- به موارد خواسته شده پاسخ دهید.
آن یکی آمد در یاری بزد
گفت: من، گفتش: برو هنگام نیست
خام را جز آتش هجر و فراق
رفت آن مسکین و سالی در سفر
پخته شد آن سوخته، پس باز گشت
حلقه زد بر در به صد ترس و ادب
بانگ زد یارش که بر در کیست آن؟
گفت یارش: کیستی ای معتمد؟
بر چنین خوانی مقام خام نیست
کی پزد، کی وار هاند از نفاق
در فراق دوست سوزید از شرر
باز گرد خانه ی انباز گشت
تا بنجهد بی ادب لفظی ز لب
گفت: بر در هم تویی ای دلستان

الف- دو مورد از ویژگی های زبانی این شعر را بنویسید. (0/5)

ب- قالب شعر چیست؟ (0/5)

ج- یک مورد از ویژگی های فکری شعر را بنویسید. (0/5)

31- با توجه به شعر زیر از بیدل دهلوی به موارد خواسته شده پاسخ دهید.
برق با شوقم شراری بیش نیست
شعله طفل نی سواری بیش نیست
لاله و گل زخمی خمیازه اند
عیش این گلشن خماری بیش نیست
تا به کی نازی به حسن عاریت
ما و من آئینه داری بیش نیست

الف- یک مورد از پیام ها و مفاهیم اصلی این شعر را بنویسید. (0/5)

ب- این شعر از نظر قلمرو ادبی بررسی کنید. (2مورد کافی است) (0/5)

32- متن زیر از کتاب تاریخ عالم آرای عباسی است. آن را بخوانید و دو مورد از ویژگی های زبانی آن را بنویسید. (0/5)

از طبقه ی علیه ی شعرا که ناظران مناظم سخن پیرایی و پیرایه بندان سلسله ی معنی آراییی اند در آن هنگام در اردوی معلا و ممالک محروسه، شاعران سخنور و سخنوران بلاغت گستر بی شمار بودند. در اوایل حال حضرت خاقانی جنت مکانی توجه تمام به حال این طبقه بود.

سربند و پیروز باشید

